

МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**ТРАНСФОРМАЦІЯ
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО
БІЗНЕСУ РЕГІОНУ В УМОВАХ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ**

11 травня 2023

Міністерство освіти і науки України
Чернівецька обласна військова адміністрація
Чернівецька обласна рада
Чернівецька міська рада
Державний торговельно-економічний університет
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ
Університет ім. Стефана чел Маре (м. Сучава, Румунія)
Лодзинський університет (м. Лодзь, Польща)

ТРАНСФОРМАЦІЯ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ РЕГІОНУ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**м. Чернівці (Україна)
11 травня 2023 року**

Маначинська Юлія, Євдошак Володимир ОБЛІК В УПРАВЛІННІ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ БІЗНЕСУ: ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ	217
Мустеца Ірина ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	221
Петлін Ірина, Івасюта Юрій МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ	225
Петлін Ірина, Попруга Віталій УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ	229
Рошило Віолетта ТУРИСТИЧНИЙ ЗБІР ЯК СКЛАДОВА ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ БЮДЖЕТІВ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	234
Столяр Людмила, Рилєєв Сергій ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ: ЕФЕКТИВНА СИСТЕМА ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ	238
Томнюк Тетяна ТУРИСТИЧНИЙ ЗБІР: ОСОБЛИВОСТІ СПРАВЛЯННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	242
Чорновол Алла ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	246

*СЕКЦІЯ V. Іншомовна комунікативна компетентність
фахівця сфери гостинності*

Вдовічена Ольга, Полянко Галина ДІЛОВЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК КОМУНІКАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ В УПРАВЛІННІ ЗАКЛАДАМИ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	250
Hnatyschena Iryna DIE ROLLE DER SPRACHKOMPETENZEN IN DER HOTELLERIE UND IM TOURISMUS	255
Зінченко Віктор ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ	258
Ореховський Вадим ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ В ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ	261

4. Загородній А. Г. Система обліково-аналітичного забезпечення менеджменту підприємства. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2007. № 5 (76). С. 94–102.

5. Камінська Т. Г. Обліково-аналітичне забезпечення фінансового менеджменту в сільськогосподарських підприємствах: автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.06.04. Київ, 2006. 20 с.

6. Лень В. С. Обліково-аналітична система підприємства: обґрунтування, визначення, модель. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2016. № 1 (5). С. 281–290.

Stolyar Liudmyla, PhD,
Chief Accountant ALC "Chernivtsi Himzavod",
Ryleev Sergiy, PhD, Associate Professor,
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of SUTE, Chernivtsi

ACCOUNTING AND ANALYTICAL ENSURING THE ACTIVITIES OF RESTAURANT BUSINESS ENTERPRISES: AN EFFECTIVE SYSTEM OF ADMINISTRATIVE DECISION-MAKING

The features of restaurant business enterprises in modern realities of existence are considered. The specifics of accounting and analytical support for enterprise activity are determined. Separate software products for the automation of the company's activities, which ensure effective business management, have been identified.

Тетяна Томнюк, к.е.н., доцент,
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ,
м. Чернівці

ТУРИСТИЧНИЙ ЗБІР: ОСОБЛИВОСТІ СПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Туристичний збір – це місцевий збір, кошти від якого зараховуються до місцевого бюджету, платниками якого є громадяни України, іноземці, особи без громадянства, які прибувають на територію адміністративно-територіальної одиниці, де встановлено збір, і тимчасово розміщуються

у місцях проживання.

Податковим кодексом передбачено звільнення від сплати туристичного збору таких осіб, які:

- постійно проживають, у тому числі на умовах договорів найму, у селі, селищі або місті, радами яких встановлено такий збір;
- прибули у відрядження;
- є особами з інвалідністю та особами, що супроводжують осіб з інвалідністю I групи або дітей з інвалідністю (не більше одного супроводжуючого);
- є ветеранами війни;
- є учасниками ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС;
- є особами, які прибули за путівками (курсівками) на лікування, оздоровлення, реабілітацію до лікувально-профілактичних, фізкультурно-оздоровчих та санаторно-курортних закладів, що мають ліцензію на медичну практику та акредитацію центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я;
- є дітьми віком до 18 років;
- є членами сім'ї першого і другого ступенів споріднення (чоловік/дружина, діти (рідні/усиновлені), рідні брат/сестра, баба/дід), зокрема й нерезиденти.
- є внутрішньо переміщеними особами, якщо вони взяті на облік та розміщені у місцях проживання, в яких стягується туристичний збір [1].

Ставки збору встановлюються за рішенням відповідного органу місцевого самоврядування за кожен добу тимчасового розміщення особи у місцях проживання (ночівлі) в межах такого граничного розміру:

- ✓ для громадян України – до 0,5% від розміру мінімальної з/плати на 01 січня звітного року (33,50 грн у 2023 р.);
- ✓ для іноземців - до 5 % від розміру мінімальної з/плати на

01 січня звітного року (335 грн у 2023 р.).

За воєнний 2022 рік сума туристичного збору скоротилась на 24% порівняно з 2021 роком – із 235,5 млн грн до 178,9 млн гривень. При цьому падіння зафіксовано в 14 регіонах України, зокрема це ті області, які перебували або перебувають в зоні бойових дій та тимчасово окуповані або ж перебували в зоні ризику окупації: Херсонська область (скорочення надходжень туристичного збору на 95%), Миколаївська (на 90%), Донецька (на 83%), Луганська та Одеська (на 80%), Запорізька (на 78%), Харківська (на 61%), Сумська (на 58%), Чернігівська (на 53%), Київська (на 43%), Житомирська (на 24%), Дніпропетровська та Рівненська (на 15%) [2].

У 2022 році столицю України відвідали 270 тис. внутрішніх і міжнародних туристів, що в 11,5 рази менше, ніж за 2021 рік (3,12 млн туристів). Незважаючи на таке падіння туристичного потоку, надходження від туристичного збору знизилися лише вдвічі – до 38,8 млн грн із 76 млн грн у 2021 році [3].

Водночас через внутрішню міграцію українців з окупованих та прифронтових територій у більш безпечних регіонах зафіксовано зростання туристичного збору, зокрема, на Буковині у 2022 році обсяг сплаченого туристичного збору збільшився у 2 рази [4]; на Львівщині – на 79% в порівнянні з 2021 роком. Також серед лідерів по сплаті туристичного збору стали Закарпаття, Івано-Франківщина та Черкащина [2].

Варто зазначити, що зниженню рівня мобілізації надходжень від туристичного збору сприяли також окремі законодавчі норми щодо лібералізації оподаткування під час воєнного стану, а саме:

- відсутність штрафів за невикористання РРО/ПРРО;
- запровадження мораторію на проведення будь-яких контролюючих заходів. Щоправда, Податковим кодексом визначено підстави, за яких все ж фактичні перевірки наразі можуть проводитися. Заклади готельного бізнесу підпадають під визначені критерії проведення фактичних перевірок у першу чергу з питань щодо можливості проведення розрахунків зі

споживачами через POS-термінал.

Враховуючи той факт, що податкові агенти (якими є адміністрація готелів, санаторно-курортних закладів, гуртожитків та інших місць організації проживання приїжджих) справляють збір під час надання послуг, а звітують до Державної податкової служби та сплачують туристичний збір за підсумками кварталу (відповідно упродовж 40 та 50 днів після закінчення звітного кварталу), припустимими є випадки недобросовісного подання інформації щодо тимчасового проживання осіб, які є платниками туристичного збору, зокрема через здійснення оплати за проживання готівкою.

Звісно, заходи з податкової лібералізації податкової системи суттєво сприяли фінансовій підтримці готельного бізнесу в умовах воєнного стану. Проте наразі в Уряді та Верховній Раді є обговорення щодо відновлення правил оподаткування, які діяли в довоєнний період.

Список використаних джерел:

1. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1011.47.11&nobreak=1> (дата звернення: 08.04.2023).
2. У 2022 році сума туристичного збору в Україні скоротилася на 24%. Державне агентство розвитку туризму. 23.03.2023. URL : <https://www.tourism.gov.ua/blog/u-2022-roci-suma-turistichnogo-zboru-v-ukrayini-skorotilasy-na-24> (дата звернення: 08.04.2023).
3. Київ у 2022 році відвідали 270 тис. туристів. Інформаційне Агентство "Інтерфакс-Україна". 06.04.2023. URL: <https://interfax.com.ua/news/general/902375.html> (дата звернення: 08.04.2023).
4. Начальник Чернівецької ОВА Руслан Запаранюк повідомив обнадійливі новини початку року. *БукІнфо*. 09.01.2023. URL: <https://bukinfo.com.ua/oblasna-vlada/nachalnyk-cherniveckoji-ova-ruslan-zaparanjuk-povidomyv-obnadiylyvipovnyu-pochatku-roku> (дата звернення: 08.04.2023).

Tetiana Tomniuk, PhD, Associate Professor,
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of SUTE, Chernivtsi

TOURIST TAX: PECULIARITIES OF COLLECTION UNDER MARTIAL LAW

The report describes the mechanism of tourist taxation in

Ukraine. The trends in the mobilization of tourist tax to local budgets in the pre-war (2021) and war (2022) years are compared. The factors that led to a decrease in revenues in some regions and an increase in others are identified.

Алла Чорновол, д.е.н., професор,
Чернівецький торговельно-економічний інститут ДТЕУ,
м. Чернівці

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВ ГОТЕЛЬНО- РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ

Сучасні умови конкуренції змушують підприємства готельно-ресторанного бізнесу по-новому формувати фінансове управління та облікову політику підприємств даної сфери. Комплексна, раціональна та ефективна організація бухгалтерського обліку на підприємствах готельно-ресторанного комплексу базується на розробці облікової політики.

Облікова політика підприємств готельно-ресторанного бізнесу є основою системи бухгалтерського обліку, яка забезпечує інформативність звітних даних для вирішення різного роду управлінських рішень. Обов'язковим до виконання є Наказ про облікову політику, який є основним внутрішнім організаційно-розпорядчим документом щодо методики та організації бухгалтерського обліку. Перелік основних сегментів, за якими організовується бухгалтерський облік встановлюється підприємством самостійно і прописується в преамбулі до облікової політики.

Облікова політика – це набір принципів, методів і процедур, які підприємство використовує для ведення бухгалтерських записів, підготовки та подання фінансової звітності[1]. Перед підприємством стоїть завдання щодо розкриття способів ведення бухгалтерського обліку, прийнятих при формуванні облікової політики, які вплинуть на оцінку та продуктивність